

EXTRAVAGANTIUM COMMUNIUM LIBER QUINTUS.

DE SIMONIA.

TITULUS I.

I. URBANUS IV. alius V. [c. an. 1262. Roma.]

Pastus vel Jocalia exigentes, & etiam dantes pro Religio- nis ingressu, si sint singulares persone, excommunicati- onis, si conventu vel Capitulum, suspensionis sententia ipso facto incurritur: cuius utriusque vinculi absolu- tio solum Papa reservatur: alii penes in suo robore duraturis, nisi ingredientes aliquid sponte, & sine pas- sione obtulerint. Quid de personis jam tali labe sedatis, & bonis sic receptis faciendum sit: tandem patefacit.

Vide cap. Non satis, cap. Cum in Ecclesia cor- pore, & c. Tenuis cum ibi notatis, ext. de simon. Adde B. Th. 2. 2. q. 100. art. 2. ad quartum ar- gumentum.

ANE, ne in vinea Domini, nostre (licet insufficientibus meritis) commissa custodia, nascentes vepres & spinæ adeo convalescant, quod speratam fructificationem ipsius valeant impedire: diligentie nostre incumbit officio, ut illas extirpare radicibus solerti studio pro- curemus. Sanè multorum fide dignorum relatione didicimus, quod in nonnullis Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, & aliis locis Religiosis, tam virorum, quam mulie- rum Ordinum, regionum & partium diversarum, detesta- bilis, & à Canonibus reprobata servatur abusus, quod cum persone aliquæ recipiuntur ab eis, ad observantiam regula- rem, ipse temeritate presumptuosa pastus seu prandia Capitulis & Conventibus ipsarum Ecclesiarum, Monasterio- rum, Prioratum & locorum, aut pecunias, aut jocalia, seu res alias ipsis Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus & lo- cis, seu presidentibus eis, ex statuto seu consuetudine, que corruptela est potius dicenda, tribuere compelluntur: ex quibus decori Ecclesiasticæ, & immaculatæ Religionis de- trahitur. Quamplures etiam, tam execratione hujusmodi criminis, quam expensarum onere, à sacre Religionis pro- positio retrahuntur: Ipsaque Ecclesia, Monasteria, & loca famulantium Deo consuetis numeris remanent destituta, & in multorum mentibus Fidelium scandalum generant. Nos igitur huic morbo pestifero cupientes congruum adhibere medelam, & aliis penes in talia presumentes inflicti à jure in suo robore duraturis, penam aditèrè graviozem; uni- versis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Præpositis & Magi- stris, necnon Abbatibus & Prioribus, aliisque Prælatibus, quo- vis nomine nuncupatis, & eorum Officialibus quorumcum- que etiam Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, do- morum & locorum quorumlibet, Religionum, Ordinum etiam Militarium, tam exemptorum, quam non exempto- rum, quocumque nomine censentur, ac Capitulis & Con- ventibus, & singularibus personis eorum, tenore præsen- tium, auctoritate Apostolica (quamvis sit eis à jure inhi- bitum) districtius inhibemus, ne tam à maribus, quam à mulieribus volentibus ingredi eorum Religionem, Ecclesias, Monasteria, Prioratus, domos seu loca, in earundem per- sonarum receptione, aut ante vel post illam, quocumque pastus, prandia seu cenas, pecunias, jocalia, aut res alias etiam ad usum Ecclesiasticum, seu quemvis pium usum alium deputata, vel deputanda, directè vel indirectè petere vel exigere quocumque modo presument. Sed eas po- tius cum omnimoda pietate recipiant, ac in victu & vestitu sicut alias personas suarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, domorum & locorum sincera charitate per- tractent. Illa duntaxat que persone ipse ingredientes purè & spontè, & plena liberalitate, omnique pactione cessante, dare vel offerre Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, domibus, & locis hujusmodi voluerint, cum gratiarum actione licite recepturi: Nos enim, qui secus egerint, si sint singulares persone tam dantes, quam accipientes, hu- jusmodi excommunicationis; si Capitulum vel conventus fuerit, suspensionis sententia eo ipso decernimus subja- cere: à quibus, præterquam in mortis articulo, absolvi nequeant absque Sedis Apostolicæ licentia specialia. Ceterum, personis illis utriusque sexus, que jam labe hujus- modi sunt sedate, earum providentes saluti, de benigni- tatis gratia eas liberantes, concedimus, quod per suos locorum Diocesanos hac vice duntaxat à crimine hujus- modi & nota infamie inde contracta, auctoritate Apo- stolica absolvantur: Canonica proinde ipsis penitentia salu-

tari imposta, de qua ipsorum discretioni videbitur expe- dire: & demum cum ipsis, ut in earum Ecclesiis, Mona- steriis, Prioratibus, Dignitatibus & locis licite valeant re- manere, misericorditer dispenserit. Insuper erga personas illas, que in præmissis recipiendo aliqua contra Canonicas functiones peccasse noscuntur, volentes nos reddere gra- tiosos; omnia recepta hujusmodi, si ad communem ulum Monasteriorum seu locorum eorum sunt applicata, ea ad dictum usum licite concedimus retineri. Si verò ad spe- cialem usum Abbatis seu Abbatissæ, Prioris aut Priorissæ, aut alterius singularis persone retineantur; illa venire præ- cipimus in communi. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostre inhibitionis, constitutionis, concessionis & præcepti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolo- rum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud San- ctum Petrum, 11. Nonas mensis Aprilis, Pontificatus no- stri anno primo.

II. PAULUS VENETUS PAPA II. [an. 1464. Roma.]

Omnes Simoniaci, cujuscunque dignitatis aut status, sunt ipso facto excommunicati; nec habent simoniace ordinati Ordinis executionem. Et electiones aut alia provisiones per simoniam factæ non valent, nec jure percipiendi fru- ctus tribuunt. Mediatores etiam simonia eadem cen- surâ ligantur, qui à solo Papa absolventur. Et omnes prædicti sunt Romano Pontifici revelandi.

Um b detestabile scelus simoniacæ pravitatis, tam divi- norum quam sacrorum Canonum auctoritas abhorreat atque damnet. Nos considerantes quod plures pœnarum gravitas, quam Dei timor arcere solet à voluntate peccandi, ac summis desideris affectantes, ut horum pestiferum vi- tium non ex usu solum, sed etiam ex mentibus hominum saltem propter pœnarum metum penitus evellatur: Præ- ceptorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inha- rentes, ac etiam omnes & singulas excommunicationis, suspensionis, privationis & interditi sententias, censuras & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædictis, & pro- talibus reputatis contra Simoniacos quomodolibet latas, & illos, qui, cujuscunque status, gradus, Ordinis, conditio- nis, vel præminentie fuerint; etiam Cardinalatus, Pa- triarchali, Episcopali, Regali, Reginali, vel aliâ quavis Ecclesiasticâ seu mundanâ Dignitatibus præfulgeant, & eorum quemlibet, tam manifestum, quam occultum, quas ipso facto eos incurere volumus, confirmantes & inno- vantes Apostolica auctoritate, declaramus quod omnes illi, qui simoniacè ordinati fuerint, à suorum sint Ordinum executione suspensi. Per electiones verò, postulationes, confirmationes, provisiones, seu qualvis alias dispositio- nes, quas simoniaca contigerit labe fieri, & que viribus omnino careant, in Ecclesiis, Monasteriis, Dignitatibus, Personatibus, Officiis Ecclesiasticis, & quibusvis Beneficiis, aut aliquo eorum cuiquam jus nullatenus acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus suos, sed ad illorum omnium que percepit restitutionem sub animæ suæ periculo sit ad- strictus. Statuentes præterea, quod universi & singuli etiam præmissis Dignitatibus prædicti, qui quomodolibet dando vel recipiendo simoniam commiserint, aut quod illa fiat, mediatore extiterint, seu procuraverint, sententiam excom- municationis incurrant; à qua nisi à Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolvi, præterquam in mor- tis articulo constituti. Et ut hujusmodi labe contagio fre- quentius reprimatur, omnibus & singulis Ecclesiasticis Se- cularibusque personis, cujuscunque dignitatis, status, gra- dus, ordinis, vel conditionis fuerint; in virtute sanctæ obedientie districtius injungimus, ut eos omnes, quos simoniam hujusmodi commisisse vel procurasse, aut in ea mediatore esse sciverint, Pontifici prædicto, vel cui idem Pontifex duxerit committendum, per se vel alios revelare quantum complices fuerint, non solum veniam à nobis, sed etiam gratiam consecuturi, si eorum indicio participes absolvi non valeant donec prædicta revelent, & complices hujusmodi detecti arctius puniantur. Nulli ergo, &c. nostre confirmationis, innovationis, de- clarationis, & c.

Vide Extrava- gantem Pri V. incip. Cui primus. Et ut simo- niacæ pravi- tatis, per quam hoc Constitutio invidiositer observari mandatur, & de intellectu decisionem Castilori, s. tit. de Const.

Vide cap. de simoni. & ibi plenè per Ca- nonistas, ext. de simon. Ad- de omnino B. Tho. 2. 2. q. 100. art. 2. ad quartum argumentum.

Complices criminis quandoque præmittuntur. C. ad l. Jul. majest. l. Quisquis, in fine.

DE HÆRETICIS.

TITULUS III.

I. BENEDECTUS XI. Inquisitoribus hæreticæ pravitatis. [c. an. 1304.]

Decretalem, Per hoc. eod. tit. lib. 6. declarat, bona Hæ- reticorum per Diocesanos usurpari vetans.

DE JUDEÏS.

TITULUS II.

I. CLEMENS V. [c. an. 1310. Roma.]

Christiani arma portantes ad Infideles Christianos impu- gnantes, ipso facto sunt excommunicati, capientium Jerei inanes, & intestabiles, tam activè, quam pas- sive; & eorum bona confiscata. Vide cap. Ita quo- rundam. & cap. Ad liberandam. extra, eodem titulo.

Præter ca. Ita quorundam, & c. ad liberandam. ext. de Ju- dæis, vide Clem. 1. eod. tit. & pro- cessum Bullæ in Cena Do- mini 87.

MULTA e mentis amaritudine concitatur, gravisque doloris aculeus perfodit mentem nostram, intelli- gentes, quod renati fonte Baptismatis in devium aberrantes, qui debent opprobrium illatum Domino in terram hereditatis sue totis viribus vindicare, potius inju- riatoribus suis favent; Saracenorum videlicet horribili & perfide nationi, & degenerantes miserabiliter à statu Fide- lum, fame propriæ immemores, & salutis oblitii, inimi- cis crucis Christi, contra ipsius negotium, ferrum, equos, arma, & alia verita, necnon victualia & mercimonia in Alexandriam, & ad alia loca Saracenorum terræ Ægypti deferre præsumunt: Ex quo manifestè apparet, quod Chris- tianos, qui ad defensionem hereditatis Domini ibidem pro fide remanserunt, talibus adjuti subdiis irreverenter impugnant: propter quod fidei negotium ibidem quodam- modo nocitur deperire. Nos igitur qui ad liberandam terram ipsam operam dare intendimus (cum Dei adjuto- rio) efficacem, tam graves transgressus ulterius sustinere nolentes, felices recordationis Nicolai Papæ IV. Prædeces- soris nostri vestigiis inherentes, presentium tenore statui- mus, ut nullus arma, equos, ferrum, lignamina, victua- lia, & alia quæcumque mercimonia in Alexandriam, vel alia loca Saracenorum terræ Ægypti deferre, mittere, vel portare, seu de portibus eorum, ut eisdem deferantur, extrahere, vel extrahi permittere; aut eis aliâ auxilium vel favorem præstare quocumque modo presumat. Nos verò illos, qui contra hujusmodi constitutionem nostram ausu temerario venire præsumperint, eo ipso excommunicatio- nis sententia decernimus subjacere: à qua absolvi nequeant, nisi tantum de bonis propriis in dictæ terræ subsidium con- vertendum exolverint, quantum ad partes prædictas detu- lerint, vel miserint; aut deferri, vel de ipsorum portibus extrahi permiserint deserendum: nec tunc etiam ab eadem, præterquam in mortis articulo, absolvantur sententia, absque mandato Sedis Apostolicæ specialia. Et nihilominus, si per- sonas eorum capi contingat, in servitium & captivam illorum esse volumus, in quorum ceciderint captivem. Auctoritate insuper Apostolica statuentes, ut illi, qui contra hujusmodi statutum nostrum quomodolibet venire præ- sumperint, præter pœnas prædictas, quas ipso facto incur- rant, perpetuo sint infames, & intestabiles habeantur: ita quod nec testari, nec legata eis, seu relicta percipere va- leant; & insuper ad successiones, tam ex testamento, quam ab intestato sint prorsus & reddantur inhabiles; nec ad pu- blica quælibet admittantur Officia; sintque illis omnes actus legitimi penitus interditi, & tanquam excommunicati, hos- telique Catholicæ Fidei (postquam de ipsorum hujusmodi temeritate constitit) diebus Dominicis & Festivis publicè nunciatur, & in solum bona eorum omnia devolvantur.

II. JOANNES XXII. [c. an. 1319. Avinion.]

Judei ad Fidem conversi, non sunt in bonis molestandi, ne sint deterioris conditionis post Baptismum, quam essent ante.

Vide omni- no Extrava- gantem Pauli Papæ III. incip. Capient- tes Judæos, ubi de hæc materia ple- nius cavetur.

DIGNUM e arbitantes, & juri consonum, fonte renatos Baptismatis, Judaica cæcitate dimissa, amplioribus favoribus aut gratiis quam antea abundare; indecens & absurdum, ut qui in peridia abundanter, cogantur men- dicare fideles: Universis & singulis Rectoribus, & aliis Officialibus Comitatus Venetini, aliorumque Comitatum, & terrarum pertinentium ad Apostolicam Sedem, districtè præcipimus & mandamus, quatenus conversi hujusmodi, & qui in posterum convertentur, in possessionibus & bonis aliis, quocumque nomine censentur, que in Comitatus & terris prædictis conversionis tempore obtinebant, seu etiam obtinebunt, occasione prædicta nullam molestiam inferant, nec ab aliis inferri permittant: sed ipsis in his & aliis se favorabilibus exhibentes, ipsos ab injuriis & mole- stis protegant & defendant: ut sic de servitute ad liber- tatem se transire percipiant, nec redire prætextu mendic- tatis odibilis ad dimissam perditionem compellantur. Nulli ergo, &c. nostrorum præceptionis & mandati infringere. Datum Avinionæ, x. Kalendas Augusti, Pont. nostri anno quarto.

Par. II.

EX eo e, quod quedam novella constitutio super nego- tio hæreticæ pravitatis, à bonæ memoriæ Bonifacio Papa VIII. prædecessore nostro edita continet, quod in ipso negotio per Diocesanos Episcopos, & Inquisitores super eodem facto inquiri valeat communiter vel divisim: & si divisim processerint, teneantur sibi invicem commu- nicare processus: Nos consilere voluissis, quando & quo- ties sit ista processuum communicatio faciendâ. Nos autem de Fratrum nostrorum consilio, intelligendo Diocesanos & Inquisitores tunc demum divisim procedere, cum hi & illi separatim, non quando Episcopi tantum, vel Inquisitores tantum procedunt: Consultationi vestre breviter responde- mus, quod quando utrique procedunt sejunctim, sibi de- bent in fine tantum, dum nihil restat agendum, nisi quod solum sententia promulgetur, communicare processus. Li- cèt enim quibusdam potuisset videri per legem civilem, quod sicut quando aliquis ex acritatis coram alio debet ferre sententiam, ut puta, quando Administrator delegat causam sibi sententia reservatâ; saltem in principio, id est, examinata audire debet: ita & in casu præsentis, ubi ex actis coram alio habitis alter profert sententiam, sic ter hujusmodi acta recentat: quod fieri non potest, si eorum denegetur editio; tamen id æquitas Canonum non admittit. Unam sanè causam excipimus, si alter commode non possit procedere, nisi alterius actis visis. Ex hac enim causa semel tantum, (ut fraudi locus non fiat) in toto negotio copia tribuatur. Verum quia nonnulli Diocesani partem partis preventum de Hæreticorum bonis Inquisitionis officio deputatæ propter expensas, quas dum inquirunt in saepedito negotio faciunt, à vobis exigere moliantur, hoc tanquam juri absonum (cum Ordinarij sint, ideoque officium tale, quod eis incumbit, propriis eos oportet explere stipendiis) fieri penitus prohibemus. Rationem autem eidem Diocesani preventum, obventionem ex Inquisitio- nis officio à vobis, non obstantè aliqua constitutione, con- suetudine, vel mandato contrariis, non exposcant: sed eam Camera nostre, vel alij, cui Nos vel Successores nostri Romani Pontifices mandaverimus reddendam, red- datis; quæ generaliter observari jubemus.

Præter no- tata in c. Per hoc. de Hæret. lib. 6. vide Nicolaum Eymericum in Directorio Inquisitorum, part. 3. q. 50. et. q. 52. Repertorium Inquisitorum, verbo, Con- munitate. Sed quamvis. & Zanchi- num, tract. de Hæret. c. 15.

Vide Eymericum in Directorio In- quisitorum, part. 3. q. 104. 105. & seq.

II. JOANNES XXII. [c. an. 1320. Avinion.]

Tres errores Magistri Joannis de Poliano, Doctoris Pari- sensis hic damnantur.

VAs electionis Doctor eximus, & egregius Prædicator, cujus prædicatio mundum docuit universum, præsum- ptuosam illorum audaciam restrainare sollicitus, qui prudentiæ propriæ innitentes, in errores proprios prolabantur, non plus sapere, quam oportet sapere, sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggestit, & juxta Sapientis elo- quium: Quisque suæ prudentiæ modum ponat. Sanè dudum cum dilectum filium Magistrum Joannem de Poliano, sacre Theologiæ Doctorem, certis ex causis, de Fratrum nostro- rum consilio, ad nostram præsentiam vocavissimus, fide digna relatio ad nostrum perduxit auditum, quod ipse in quibusdam articulis tangentibus Penitentia sacramentum, non sobrie, sed perperam sapiebat, infra scriptos articulos periculosos continentes errores docens publicè in suis præ- dicationibus, & in scholis. Primo siquidem adtruens, quod confessi Fratribus habentibus licentiam generalem au- diendi confessiones, teneantur eadem peccata, que con- fessi fuerant, iterum confiteri proprio Sacerdoti. Secundo, quod stante, Omnis utriusque sextis, edicto in Concilio Generali, Romanus Pontifex non potest facere quod Pa- rocciani non teneantur omnia peccata sua semel in anno pro- prio Sacerdoti confiteri, quem dicit esse Parroccialem Cura- tum. Imò nec Deus posset facere; quia, ut dicebat, impli- cat contradictionem. Tertio, quod Papa non potest dare potestatem generalem audiendi confessionem, imò nec Deus; quin confessus habenti licentiam teneatur eadem confiteri proprio Sacerdoti, quem dicit esse, ut præmittitur, prop- rium Curatum. Nos igitur scire volentes, si suggesta nobis veritatem haberent, articulorum præmissorum copiam eidem Magistro Joanni fecimus assignari, & ad sui defen- sionem plenam audientiam sibi præbimus tam in nostra & Fratrum nostrorum præsentia in Consistorio, quam alias coram aliquibus ex ipsis Fratribus per nos ad hujusmodi officium deputatis. Verum, licet præfatus Magister dictos articulos, & contenta in ipsis defendere niteretur; asser- bat tamen se paratum credere, & tenere in præmissis, & aliis quæ tenenda & credenda est: Sedes Apostolica desi- Ggg

Rom. 12. Prov. 6. 23.

scilicet La- teranensi, sub Innoc. III. c. 21.